

TÜRKİYE BİRLEŞİK KRALLIK STRATEJİK DİYALOĞU

“Düşünce Diplomasisi:
Yeni Dünya Yeni Ufuklar”

TÜRKİYE BİRLEŞİK KRALLIK STRATEJİK DİYALOĞU

VİZYON BELGESİ (TASLAK)

TÜRKİYE - BİRLEŞİK KRALLIK STRATEJİK DİYALOĞU

“Düşünce Diplomasisi: Yeni Dünya Yeni Ufuklar”

(Türkiye - Birleşik Krallık)

Türkiye; 84 milyonluk nüfusu, gelişerek büyüyen ekonomisi ve Afro-Avrasya ana kıtası ortasındaki jeostratejik konumu ile öne çıkmaktadır. Avrupa, Karadeniz, Kafkaslar, Asya, Orta Doğu ve Afrika ülkeleri ile arasındaki tarihî, siyasi ve kültürel bağları, Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası alanda yükselen aktivitesi, NATO, AGIT ve CICA gibi örgütlerin önemli üyelerinden olması ve son dönemde geliştirdiği aktif dış politikası ile küresel platformda önemi gittikçe artan bir aktör hâline gelmiştir.

Birleşik Krallık ise Modern Döneme özgü finansal birikim anlayışı, Sanayi Devrimi, yeni iç ve dış siyasi yaklaşımlar geliştirme, bilim, teknoloji vb konularda Avrupa’da ve küresel düzeyde öncü rolü oynamıştır. Bu çerçevede 17. yüzyıldan itibaren küresel bir güç haline gelen Birleşik Krallık, İkinci Dünya Savaşı’nın ardından görece etki kaybı yaşasa da tarihsel, finansal, kültürel, siyasi alanlardaki birikimi sayesinde küresel aktör olma özelliğini halen korumaktadır. Birleşik Krallık hâlihazırda 66 milyonu aşan nüfusu, 2,716 trilyon dolar GSMH’si, güçlü endüstriyel ve finansal sistemi ile Avrupa’nın ve dünyanın önemli ekonomilerinden biri konumundadır.

Birleşik Krallık Osmanlı İmparatorluğu döneminde düzenli ilk diplomatik ilişki tesis edilen ülkeler arasındadır. Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşuna kadar, iki ülke arasında, dostane ilişkilerin sürdürüldüğü uzun dönemlerin yanı sıra farklı ittifaklar içinde, savaşlarla karşı karşıya gelinen dönemler de söz konusu olmuştur. Türkiye ile Birleşik Krallık arasındaki ortak değerler üzerine kurulu köklü ilişkiler karşılıklı üst düzey yoğun ziyaretlerle ilerlemektedir. Son dönemde altın çağını yaşadığı her iki ülke liderlerince de vurgulanan ilişkilerin her alanda geliştirilmesi yönündeki siyasi irade iki ülke hükümetlerince paylaşılmaktadır. Birleşik Krallık Türkiye’nin AB üyeliğine en güçlü desteği veren ülkelerden biridir. Birleşik Krallık’la bölgesel ve uluslararası birçok sorunun çözümünde benzer yaklaşımlar paylaşmakta, bu sorunların çözümüne yönelik sürekli görüş alışverişinde bulunmaktadır. Örneğin Suriye, İran nükleer sorunu, Somali, Afganistan, Batı Balkanlar gibi konularda iki ülke yakın çalışmalar yürütmektedirler.

"2010 Stratejik Ortaklık Belgesi" iki ülke arasında stratejik ortaklığın güçlendirileceği somut alanların geniş bir yelpazede sıralandığı bir Yol Haritası niteliğindedir. Türkiye ve Birleşik Krallık arasında diyalogu güçlendirmek ve kurumsallaştırmak amacıyla her iki taraftan siyasetçi, akademisyen, medya temsilcileri ve sanatçılardan oluşan "Türk - İngiliz Tatlı Dil Forumu" kurulmuş olup, Forum’un ilk toplantısı 2011’de, yedinci ve son toplantısı 2018’de gerçekleştirilmiştir. 2019 yılında “Brexit” süreci nedeniyle, 2020 yılında ise Covid-19 salgını nedeniyle yapılamayan sekizinci toplantının salgına dair gelişmeler dikkate alınarak Türkiye’nin ev sahipliğinde yapılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. 2019 yılında Türkiye’yi Birleşik Krallık’tan 2,5 milyonun üzerinde turist ziyaret etmiştir.

TÜRKİYE BİRLEŞİK KRALLIK STRATEJİK DİYALOĞU

Türkiye - Birleşik Krallık ikili ticaretinde, 2019 yılında ticaret hacmi yaklaşık 16,297 milyar dolar, ticaret açığı ise Türkiye lehine 5,444 milyar dolar civarı olmuştur. Birleşik Krallık 2019 yılında Türkiye'nin ihracat yaptığı ülkeler arasında 2. sırada, ithalatta ise 9. sırada yer almıştır. Türkiye'nin Birleşik Krallık'a ihraç ettiği başlıca ürünler; altın, tekstil ve hazır giyim ürünleri, elektrikli ve elektriksiz makineler, motorlu taşıtlar ve parçaları, demir çelik ürünleri, izole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenleridir. Birleşik Krallık'ın Türkiye'ye ihraç ettiği başlıca ürünler; dizel, yarı dizel motorlar, otomobil, demir/çelik döküntü ve hurdalar ile bunların külçeleri, tedavide ve korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlardır. 2002-2019 yılları arasında; Birleşik Krallık'ta gerçekleşen Türk yatırımları 2,969 milyar dolar iken, Türkiye'de gerçekleşen Birleşik Krallık yatırımları 11,120 milyar dolar olmuştur.

Türkiye'nin en önemli müttefiklerinden biri olan Birleşik Krallık ile ilişkilerinin unsurları arasında, 16 milyar doları aşan yıllık ticaret hacmi, Türkiye'nin AB üyelik süreci ve turizm sayılabilir. İkili plandaki yoğun ve kurumsal ilişkilere ek olarak NATO, AGİT, Avrupa Konseyi gibi Avrupa'nın savunma ve siyasi yapılanmalarında da Birleşik Krallık Türkiye'nin en önemli ortakları arasında yer almaktadır. Demokrasi, laiklik, G20 üyeliği, Dünya Ticaret Örgütü üyeliği ve kalkıncı ekonomilere sahip olmaları iki ülkenin ortak özellikleridir.

Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle ivme kazanan küreselleşme ve ardından çok boyutlulukla gelen temel eğilim, ülkelerin tek başlarına değil belirli bölgesel iş birlikleri ve bölge-ötesi ortaklıklar vasıtasıyla güçlenmesi yönündedir. Ülkeler artık ekonomik, siyasal, kültürel bakımdan diyalog ve iş birliğine dayalı açık bir yapıya doğru yönelmekte, uyum sağlayamayanlar ise ciddi istikrarsızlıklar yaşamaktadır.

İki ülkenin, bölgesel meselelere çözüm bulunması hususunda işbirliği içinde çalışmalarına duyulan ihtiyaç da derinden hissedilmektedir. Çok boyutlu şekillenen dünya güç sistematığı içerisinde Türkiye - Birleşik Krallık ilişkilerinin ideal bir noktaya taşınabilmesi için, yalnızca siyasi ve stratejik temelli değil, her parametrede karşılıklı derinlik oluşturacak bir yapıya doğru yönelmesi gerekir. Tarih; iki ülkeye karşılıklı bağımlılığı derinleştirecek stratejik fırsatlar sunmaktadır. Bu bağlamda sektör temsilcilerini stratejik boyutu da kapsayan bir yaklaşımla bir araya getirecek olan **Türkiye - Birleşik Krallık Stratejik Diyalogu** önemli bir işlev görecektir.

TÜRKİYE BİRLEŞİK KRALLIK STRATEJİK DİYALOĞU

Ana Tema

Düşünce Diplomasisi: Yeni Dünya Yeni Ufuklar

Alt Temalar

Yeni Dengeler Yeni Ekonomi

Türkiye - Birleşik Krallık Ekonomik İlişkileri: Fırsatlar ve Engeller

Enerji Politikaları: Jeopolitik ve Güvenlik Sonuçları

Teknolojik İşbirliği, Akademik ve Kültürel İşbirliği

Sosyal, Ekonomik ve Politik Gelişmeler

Türkiye'nin AB Üyelik Süreci ve Türkiye - Birleşik Krallık İlişkileri

Ortadoğu, Afrika, Orta Asya, Güney Asya Ülkeleri Bağlamında İşbirliği İmkânları

ABD ve Yeni Ortaklarla İlişkiler: Bölgesel Stratejiler

Öncelikli Sektörler

Kamu Diplomasisi Eğitim ve Dil

Kültür ve Turizm

İnşaat, Müteahhitlik ve Altyapı

Sağlık ve Sağlık Turizmi

Enerji, Petrokimya ve Yatırımlar

Lojistik, Ulaştırma ve Haberleşme

Bankacılık ve Finans (Stratejik Yatırım Fonu)

Ekonomi ve Ticaret

Medya ve İletişim

Bilim ve Teknoloji

Marka Şehirler ve Çevre

Savunma ve Uzay Sanayii

TÜRKİYE BİRLEŞİK KRALLIK STRATEJİK DİYALOĞU

ÇALIŞMA VE ETKİNLİKLER (TASLAK)

Yöntem

Tümevarım, Katılımcılık ve Ekonomik Derinleşme

Türkiye - Birleşik Krallık Akil Kişiler Kurulu Toplantıları/Çalışmaları

Kapasite ve Ekosistem Envanteri Oluşturulması

Araştırma Projeleri ve Raporlarının Hazırlanması

Pro-aktif Politika Önerileri Geliştirilmesi

Yuvarlak Masa Toplantıları/Çalıştayları

Çok Taraflı Çalıştaylar/Çalışmalar

Sektör Çalıştayları/Etkinlikleri

Uygulamalı İnteraktif Modellemeler

Stratejik Raporlar

Sektör çalışmalarının iki ülke karar alıcıları, özel sektörü, medyası ve kamuoyu için stratejik raporlar olarak yayımlanması. Literatür ve hafıza desteği sağlanması.

Medya Konferansları

Diğer Akademik Çalışmalar

Stratejik Rapor, Kitap, Makale, Tez vb. Akademik Çalışmalar

Etkinlik Sayfası

Etkinlik detayları ve vizyon belgesine alttaki linkten ulaşılabilir:

<https://tasam.org/tr-TR/Etkinlik/16256/turkiye - birlesik krallik stratejik diyalogu>